

Voorzitter, Statenleden, aanwezigen,

In 2018 is het vijftig jaar geleden dat baanverlenging van vliegveld Eelde voor het eerst ter sprake kwam. Bedoeld voor oefen- en proefvluchten met grote toestellen. Hier voelden de gemeenten in de Raad van Bestuur niets voor. In 1984 kwam het idee weer ter tafel; te betalen uit het ISP geld. Neelie Smit-Kroes, minister van V&W, blies de lange baan van tafel met de woorden "als het alleen vogels in de lucht zijn, steek ik er geen geld in". Noordelijke Gedeputeerden waren woedend.

Baanverlenging zou Eelde toch opstuwen in de vaart der volkeren, en bovendien zouden de aandeelhouders niets meer hoeven bij te dragen.

Om de minister op andere gedachten te brengen lieten de gedeputeerden onderzoeken schrijven. Het degelijke Britse Metra Consulting interviewde 50 Noordelijke bedrijven en concludeerde dat het bedrijfsleven er geen baat bij zou hebben. Deze interviews zijn uit het provinciale archief verdwenen. Dit rapport en vele opvolgers puilen uit mijn boekenkast.

Adviesbureaus kunnen leren. Een negatieve uitkomst is ongewenst en betekent geen vervolg opdracht; serieus werk verdwijnt in la of prullenmand.

Maar een adviesbureau moet verdienen, liefst veel, dus Tom Poes verzint een lijst. Niet één lijst, maar een hele serie; verhullend taalgebruik als 'op andere luchthavens blijkt dat...', als dit, dan , positieve mogelijkheden en kansen formuleren, cijfers aanpassen, ongunstige feiten weglaten, luchtkastelen bouwen. En GS moet behalve zichzelf ook nog de Statenleden beduvelen.

Dit is geen nieuws; u hebt deze gang van zaken in het Rekenkamer Rapport uit 2014 over de Provinciale Betrokkenheid bij Groningen Airport kunnen lezen; wel in beschaafdere termen dan ik net bezigde. Maar de rapporten die nu ter tafel liggen passen naadloos in deze traditie evenals de haast die u moet maken.

Is er dan niets verbeterd? Wie maandagavond in de Martinihal goed oplette kon hier wel wat van opsteken. Een vrolijke Hans Mohrman van InterVistas riep ons op om toch vooral beslist veel meer te gaan vliegen; vaker weekendje weg. Stedentrip Barcelona of opera Milaan kan niet meer. Ach, steeds dat miljoen aan aanloopsubsidie was leuk voor Vueling en anderen. Hans is niet betaald om te zeggen "als de passagiersaantallen niet hemelhoog stijgen gaat het faliekant mis".

Cees Dekker van Nysing Advocaten meldde tussen neus en lippen dat de EU geen onbepaalde steun aan een regionaal vliegveld toelaat. Dus, ook al betaalt u de brandweer, de luchtverkeersbeveiliging en de douane – rond 3 miljoen per jaar – en betaalt u een mooie nieuwe vertrekhal en zo voorts dan kan het financieel toch nog misgaan. Stel je voor, straks kaapt Lelystad nog Transavia weg. Dit kan al in 2017 blijken.

Statenleden, u kunt uw college nog met mooie klusjes op pad sturen. Stel vragen als: onderzoek waarom Barcelona is opgedoekt; waarom die mooie wintersportreizen zijn verdwenen; wat Ryan Air verjoeg; en vraag wat een zorgvuldig en rustig afbouwen kan betekenen voor personeel en locatie. En vraag tenslotte of serieus klimaatbeleid het sprookje kan verpesten.

Ik wens u open ogen toe, zonder roze bril.

Wietske Jonker-ter Veld
26 oktober 2016